

138/2014. (IV. 30.) Korm. rendelet**az árva mű felhasználásának részletes szabályairól**

A Kormány

a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény 112. §-ának (4) bekezdésében,

a 14. § tekintetében a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 118. § (2) bekezdésében,

a 15. § tekintetében a találmányok szabadalmi oltalmáról szóló 1995. évi XXXIII. törvény 118. § (4) bekezdésében és a védjegyek és a földrajzi árujelzők oltalmáról szóló 1997. évi XI. törvény 121. § (1) bekezdés a) pontjában

kapott felhatalmazás alapján, az Alaptörvény 15. cikk (1) bekezdésében megállapított feladatkörében eljárva, a következőket rendeli el:

1. Általános szabályok

1. § E rendelet szabályait kell alkalmazni a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (a továbbiakban: Szt.) 41/A. § (1) bekezdése szerint árva műnek tekinthető mű vagy szomszédos jogi teljesítmény (a továbbiakban együtt: árva mű) felhasználásának engedélyezésére, valamint az ilyen mű kedvezményezett intézmény által történő felhasználására.

2. § (1) Az Szt. 41/A. § (2) bekezdésben említett információforrásokat a (2)-(6) bekezdés határozza meg az érintett mű vagy teljesítmény típusa szerint.

(2) Kiadott könyvek esetében a jogosultak felkutatása során legalább a következő információforrásokat igénybe kell venni:

a) a MOKKA-ODR (Magyar Országos Közös Katalógus és az Országos Dokumentumellátási Rendszer) adatbázisa;

b) kötelezpéldányok nyilvántartásai, különösen a Magyar Nemzeti Bibliográfia;

c) könyvtárak és egyéb intézmények katalógusai, besorolási állományai, amelyekben felkutathatók az érintett jogosultak vagy elérhetőségi adataik;

d) olyan kiadói és szerzői szervezetek, amelyek nyilvántartják az érintett jogosultakat és az elérhetőségi adataikat;

e) a WATCH (Writers, Artists and their Copyright Holders) és az ISBN (International Standard Book Number) azonosító számról vezetett nyilvántartás, valamint a kiadott könyvekre vonatkozó adatbázisok;

f) az érintett jogosulti csoportot képviselő közös jogkezelő szervezet adatbázisai;

g) az adatbázisokat és nyilvántartásokat egyesítő információforrások, különösen a VIAF (Virtual International Authority Files) és az ARROW (Accessible Registries of Rights Information and Orphan Works) adatbázis és

h) az országos elektronikus dokumentumküldő rendszer adatbázisa.

(3) Sajtótermékek és egyéb kiadványok esetében a jogosultak felkutatása során legalább a következő információforrásokat igénybe kell venni:

a) a MOKKA-ODR (Magyar Országos Közös Katalógus és az Országos Dokumentumellátási Rendszer) adatbázisa;

b) kötelezpéldányok nyilvántartásai, különösen a Magyar Nemzeti Bibliográfia;

c) könyvtárak és egyéb intézmények katalógusai, besorolási állományai, amelyekben felkutathatók az érintett jogosultak vagy elérhetőségi adataik;

d) olyan kiadói és szerzői szervezetek, amelyek nyilvántartják az érintett jogosultakat és az elérhetőségi adataikat, valamint az újságírók szakmai szervezetei;

e) a sajtótermék ISSN (International Standard Serial Number) azonosító számáról vezetett nyilvántartás;

f) az érintett jogosulti csoportot képviselő közös jogkezelő szervezet adatbázisai és

g) az országos elektronikus dokumentumküldő rendszer adatbázisa.

(4) Vizuális alkotások esetében - ideértve a képzőművészeti és a fotóművészeti alkotásokat, az illusztrációkat, a tervezőművészeti és az építészeti alkotásokat, valamint az utóbbi művek vázlatait és az egyéb, könyvekben, folyóiratokban, hírlapokban és magazinokban vagy egyéb kiadványokban megjelent ilyen műveket is - a jogosultak felkutatása során legalább a következő információforrásokat igénybe kell venni:

a) a (2) és (3) bekezdésben említett - vizuális alkotást nyilvántartó - információforrások, muzeális intézmények adatbázisai;

- b) az érintett jogosulti csoportot képviselő közös jogkezelő szervezet adatbázisai és
- c) a képügynökségek adatbázisai.

(5) Audiovizuális művek és hangfelvételek esetében a jogosultak felkutatása során legalább a következő információforrásokat igénybe kell venni:

- a) kötelepéldányok nyilvántartásai;
- b) audiovizuális művet és hangfelvételt nyilvántartó kép-, hang- vagy audiovizuális archívumok és könyvtárak adatbázisai;
- c) az előállítók szövetségei;
- d) a szabványokat és azonosítókat alkalmazó adatbázisok - különösen az audiovizuális művek esetén az ISAN (International Standard Audiovisual Number), a zeneművek esetén az ISWC (International Standard Musical Work Code) és a hangfelvételek esetén az ISRC (International Standard Recording Code) azonosító számokról vezetett nyilvántartások;
- e) az érintett jogosulti csoportot képviselő közös jogkezelő szervezet adatbázisai;
- f) a közreműködőknek a műpéldányon feltüntetett névsora és az ott megjelenő egyéb információk és
- g) a jogosultak elkülönült részét képviselő egyéb érintett szervezetek adatbázisai.

(6) A (2)-(5) bekezdésekben fel nem sorolt mű vagy teljesítmény típusok árva műként történő felhasználására kizárólag a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (a továbbiakban: Hivatal) által adott engedéllyel, a 2. alcím rendelkezései szerint kerülhet sor. A jogosultak felkutatása során esetükben legalább a következő információforrásokat igénybe kell venni:

- a) az érintett jogosulti csoportot képviselő közös jogkezelő szervezet adatbázisai és
- b) a műtípus szerint érintett, nyilvánosság számára hozzáférhető gyűjtemények adatbázisai.

2. Árva mű felhasználásának engedélyezése

3. § (1) A felhasználási engedély megadására irányuló kérelemben meg kell adni a mű vagy a teljesítmény azonosítására alkalmas adatokat és - ha ez lehetséges - a jogosult, több jogosult esetén valamennyi jogosult nevét, valamint lakcímét vagy tartózkodási helyét, továbbá meg kell jelölni a felhasználás módját, mértékét, tervezett időtartamát és egyéb olyan körülményeit, amelyek a felhasználási engedély díjának megállapításához szükségesek. A felhasználási engedély iránti kérelemben fel kell tüntetni, hogy a felhasználás közvetve vagy közvetlenül jövedelemszerzési vagy jövedelemfokozási célt szolgál-e.

(2) A kérelemben meg kell jelölni és ahhoz csatolni kell azokat a bizonyítékokat, amelyek igazolják, hogy a kérelmező a felhasználási szerződés megkötése érdekében a jogosult kilétének és tartózkodási helyének felkutatására elvégezte a 2. § szerinti jogosultkutatót, és az nem járt eredménnyel.

(3) Ha a műnek vagy a teljesítménynek van olyan jogosultja, akinek a kiléte és tartózkodási helye ismert, a kérelemhez csatolni kell az e jogosulttal kötött felhasználási szerződést is.

(4) Ha a műnek vagy a teljesítménynek több olyan jogosultja van, akinek a kiléte ismeretlen, vagy a kiléte ismert, de a tartózkodási helye ismeretlen, a Hivatal az engedélyt csak akkor adja meg, ha a benyújtott kérelem a mű vagy a teljesítmény valamennyi ilyen jogosultjára vonatkozik, és az engedély valamennyi ilyen jogosult tekintetében megadható.

(5) Egy kérelemben egy mű vagy egy teljesítmény felhasználására kérhető engedély. Több műre vagy teljesítményre vonatkozóan be lehet nyújtani egy kérelmet is, ha a kérelem ugyanazon jogosult ugyanazon típusba tartozó műveinek vagy teljesítményeinek azonos felhasználási módjára vonatkozik.

4. § (1) A Hivatal előtti, ezen alcímben szabályozott eljárásokért igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, amely a Hivatal bevétele.

(2) A felhasználási engedély megadására irányuló kérelmet a Hivatal által e célra rendszeresített formanyomtatványon kell benyújtani. Az eljárás díja 92 500 forint. Ettől eltérően, ha a kérelem olyan felhasználás engedélyezésére irányul, amely sem közvetve, sem közvetlenül nem szolgálja jövedelemszerzés vagy jövedelemfokozás célját, az eljárás díja 30 000 forint.

(3) Az igazgatási szolgáltatási díj megfizetésére nem adható sem mentesség, sem pedig - a (2) bekezdésben meghatározott eseten kívül - egyéb kedvezmény. Ha a Hivatal a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül elutasítja, kérelemre a díj visszatérítésének van helye.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott díjat a Hivatalnak a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01731842-00000000 számú előirányzat-felhasználási keretszámlájára átutalással vagy készpénz-átutalási megbízás útján, az azonosítási adatok (az ügyszám, vagy az engedélyszám) és a rendeltetés (jogcím) feltüntetésével kell megfizetni. A díj a kérelem benyújtásával egyidejűleg válik esedékessé.

(5) A (2) bekezdésben meghatározott díj kezelésére, elszámolására, nyilvántartására az államháztartás számviteléről szóló jogszabályi előírásokat kell alkalmazni.

5. § (1) Ha a Hivatal a 3. § (2) bekezdése szerint benyújtott bizonyítékokat az ügy körülményeire tekintettel nem tartja elegendőnek és a jogosult felkutatására az adott helyzetben további intézkedések megtételét tartja szükségesnek, emellett, ha a kérelem nem felel meg az e rendeletben előírt feltételeknek

vagy az igazgatási szolgáltatási díjat nem fizették meg, a kérelmezőt a kérelem beérkezését követő naptól számított tizenöt napon belül - harmincnapos határidő tűzésével, a mulasztás jogkövetkezményeire való figyelmeztetés mellett - hiánypótlásra hívja fel.

(2) A jogosultak felkutatása érdekében az érintett mű vagy teljesítmény típusa és az adott felhasználási mód figyelembevételével a Hivatal által előírt intézkedések - az ügy körülményeihez képest - különösen a következők lehetnek:

a) keresés a jogosult tartózkodási helyének megállapítására alkalmas adatbázisokban;

b) tájékoztatás kérése a műtípus szerint szokásos nyilvánosságra hozatalt megvalósító szervezetektől, a mű más felhasználását megvalósító személyektől, a mű ismert kilétű és tartózkodási helyű többi jogosultjától, továbbá a műtípussal kapcsolatban hatósági feladatokat ellátó szervezetektől;

c) hirdetés országos napilapban.

(3) Ha a kérelmező az általa csatolt bizonyítékokkal megfelelően igazolja, hogy a felhasználni kívánt mű vagy teljesítmény jogosultjának kiléte vagy tartózkodási helye ismeretlen, a Hivatal eltekint attól, hogy a felhasználó a 2. §-ban felsorolt egyes információforrásokat felkutassa.

6. § (1) Ha a kérelem megfelel a 3. és 5. §-ban foglaltaknak és a kérelmező megfizette a 4. § (2) bekezdése szerinti díjat, a Hivatal megadja a felhasználási engedélyt.

(2) A Hivatal a felhasználási engedély terjedelmét a kérelem keretei között állapítja meg. A 3. § (3) és (4) bekezdésében meghatározott esetben a felhasználási engedély nem terjedhet túl a többi jogosulttal kötött felhasználási szerződés hatályán.

(3) A felhasználás legkorábbi kezdő időpontja a határozat jogerőre emelkedésének a napja. Ha a felhasználás megkezdésének feltétele a felhasználási díj letétbe helyezése, a felhasználás legkorábbi kezdő időpontja az azt követő nap, amelyen a felhasználási díjat a Hivatalnak a Magyar Államkincstárnál vezetett 10032000-01731842-20000002 számú intézményi letéti számlájára átutalással vagy készpénz-átutalási megbízás útján, az azonosítási adatok (az ügyszám, vagy az engedélyszám) és a rendeltetés (jogcím) feltüntetésével letétbe helyezik. A letett összeggel a letevő a továbbiakban nem rendelkezhet. A letétek kezelésére, elszámolására, nyilvántartására az államháztartás számviteléről szóló jogszabályi előírásokat az Szjt. által meghatározott eltérésekkel kell alkalmazni.

7. § (1) A felhasználási engedély visszavonására irányuló kérelem elbírálására a felhasználási engedély iránti kérelem elbírálására irányadó rendelkezések a (2) bekezdésben foglalt eltéréssel alkalmazandók.

(2) A Hivatal a felhasználási engedély visszavonásáról szóló határozatában rendelkezik a jogosult kiléte vagy tartózkodási helye ismertté válásáig és az ettől az időponttól számított egy évig, de legfeljebb az engedély alapján még hátralévő időtartamban folytatható felhasználás arányos díjáról, és - abban az esetben, ha azt letétbe helyezték - szükség esetén a felhasználási engedélyben meghatározott és letétbe helyezett díj, valamint a Hivatal által a visszavonásról szóló határozatban meghatározott felhasználási díj közötti különbséget visszautalásáról.

8. § (1) Az árva művek felhasználására vonatkozóan kiadott engedélyekről a Hivatal bárki által megtekinthető, elektronikus úton hozzáférhető nyilvántartást vezet.

(2) A nyilvántartásban fel kell tüntetni az árva művel kapcsolatos ügyszámot, a mű vagy teljesítmény azonosítására alkalmas adatokat és - ha ez lehetséges - a jogosult, több jogosult esetén valamennyi jogosult nevét, továbbá a művel vagy teljesítménnyel kapcsolatban engedélyezett felhasználás terjedelmére vonatkozó adatokat, a felhasználási díj mértékét és letétbehelyezésének napját, a felhasználási engedély visszavonásának tényét és

hatályát. A nyilvántartásban a művel vagy teljesítménnyel kapcsolatban folyamatban lévő eljárások tényét és tárgyát is fel kell tüntetni.

(3) A felhasználó írásban megadott hozzájárulása esetén a Hivatal a felhasználó azonosítására alkalmas és a vele való kapcsolatfelvételt lehetővé tevő adatokat nyilvánosságra hozza, és azokat nyilvántartásában bárki számára hozzáférhetővé teszi.

(4) Az árva művel kapcsolatos (2) bekezdés szerinti adatok változását a nyilvántartáson a Hivatal - a módosítás időpontjára való utalással - haladéktalanul átvezeti.

3. Árva mű kedvezményezett intézmény által történő felhasználása

9. § (1) A kedvezményezett intézmény az Szjt. 41/G. § (1) bekezdése szerinti bejelentést a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal által létrehozott egységes online nyilvántartás (a továbbiakban: BPHH-nyilvántartás) e célból működtetett felületén keresztül teheti meg.

(2) A Hivatal a bejelentést érintő adattovábbítási feladatát a BPHH-nyilvántartás felületén keresztül látja el.

(3) A kedvezményezett intézmény akkor kezdheti meg az árva mű Szjt. 41/F. § szerinti felhasználását, amikor az árva mű adatai a BPHH-nyilvántartásnak a nyilvánosság számára elérhető felületén hozzáférhetővé válnak.

10. § (1) Az árva mű jogosultja az árva mű jogállás megszüntetése érdekében igényét a BPHH-nyilvántartás felületén keresztül vagy közvetlenül a kedvezményezett intézmény felé írásban érvényesítheti. A jogosult igényének a BPHH-nyilvántartás felületén keresztül történő érvényesítéséről a kedvezményezett intézmény a BPHH-nyilvántartás útján értesül.

(2) A kedvezményezett intézmény az (1) bekezdés szerinti igény érvényesítéséről való tudomásszerzést követően az érintett mű vagy teljesítmény felhasználását csak akkor folytathatja, ha erre a jogosulttól engedélyt kapott vagy az (1) bekezdés szerinti fellépés nyilvánvalóan alaptalan.

(3) Ha a jogosult kiléte és tartózkodási helye a kedvezményezett intézmény számára ismertté válik, a kedvezményezett intézmény haladéktalanul köteles intézkedni, hogy az általa az Szjt. 41/G. § (1) bekezdése szerint bejelentett árva mű jogállása a BPHH-nyilvántartásban megváltozzon.

11. § (1) Eltérő megállapodás hiányában a jogosult a műve vagy teljesítménye Szjt. 41/F. § szerinti felhasználása fejében az 1. mellékletben megállapított megfelelő díjazást követelhet. A díj megfizetését a kedvezményezett intézménytől közvetlenül, írásban, a 10. § (1) bekezdés szerinti igény érvényesítésétől számított hat hónapon belül követelheti.

(2) A kedvezményezett intézmény az (1) bekezdés alapján járó díjat a jogosulttal történt megállapodás szerinti időpontban, de legkésőbb az írásbeli megkeresés kézhezvételétől számított 60 napon belül köteles megfizetni a jogosult részére.

(3) Ha a kedvezményezett intézmény az (1) bekezdés alapján járó díjat határidőben nem fizeti meg, vagy ha a jogosult az 1. mellékletben meghatározott díj mértékét a felhasználás sajátos körülményeire tekintettel vitatja, a jogosult az igényét - a szerzői jogi perekre irányadó szabályok szerint - bírósági úton érvényesítheti.

4. Záró rendelkezések

12. § (1) Ez a rendelet - a (2) bekezdésben meghatározott kivétellel - a kihirdetését követő nyolcadik napon lép hatályba.

(2) Az 1-11. §, a 13. § és a 16. § és az 1. melléklet 2014. október 29-én lép hatályba.

13. § E rendelet 1-11. §-a, 13. §-a és 16. §-a az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól szóló, 2012. október 25-i 2012/28/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

14-15. §

16. §

1. melléklet a 138/2014. (IV. 30.) Korm. rendelethez

1. A jogosultat az Szjt. 41/A. § (8) bekezdés szerinti igény érvényesítése esetén művének vagy teljesítményének az Szjt. 41/F. § (1) bekezdés *a)* és *b)* pontja szerinti felhasználásaival összefüggésben a következő díjazás illeti meg:

a) szép- és szakirodalmi művek esetében szerzői ívenként 3000 Ft;

b) verses művek esetében soronként 10 Ft;

c) gyűjteményes műnek minősülő irodalmi művek szerkesztője számára szerzői ívenként 600 Ft;

d) filmalkotások és más audiovizuális művek esetében műpercenként 100 Ft;

e) hangfelvételek esetében műpercenként 100 Ft;

f) a közszolgálati médiaszolgáltató rádió- vagy televízió-szervezet által 2002. december 31-ig előállított és az archívumában található hangfelvételek, filmalkotások és más audiovizuális művek esetében műpercenként 100 Ft;

g) az Szjt. 41/F. § (4) alapján benne foglalt vagy más irodalmi mű szerves részét képező műként felhasznált vizuális művek esetén alkotásonként 200 Ft.

2. A díjazás összege a felhasználás minden megkezdett éve után az első év után járó díjazás összegének felével emelkedik.

3. Ha a kedvezményezett intézmény az Szjt. 41/F. § (1) bekezdés szerinti felhasználások közül csak az egyiket valósította meg, akkor az ilyen módon felhasznált mű vagy teljesítmény jogosultját az e melléklet alapján megillető díjazás felének megfelelő összeg illeti meg.

4. Ha a felhasznált műnek vagy teljesítménynek több jogosultja van, a díjazás a jogosultakat együttesen és - kétség esetén - egyenlő arányban illeti meg.

5. Az e mellékletben meghatározott díjak nem érintik a jogosultaknak a szerzői jogok és a szerzői joghoz kapcsolódó jogok közös kezelésében érvényesített díjait és díjigényeit, és kizárólag az Szjt. 41/F. § szerinti felhasználás vonatkozásában tekinthetők irányadónak.